

удосконаленні правового механізму з питань ОРД. Зокрема, теоретичний аспект зазначеної проблематики полягає у тому, що таким чином розширені наукові уявлення про сутність ОРД в Україні, а також щодо необхідності створення відповідних методологічних засад для проведення подальших досліджень у цьому напрямі, з урахуванням здійснення негласних слідчих (розшукових) дій, зазначених в главі 21 КПК.

У свою чергу, практичне значення з'ясування змісту цього поняття виражається тим, що виведені в теорії науково обґрунтовані засади здійснення ОРД можуть бути використані на практиці при реалізації конкретних прикладних завдань у будь-якій сфері суспільних відносин, зокрема, при запобіганні злочинам у сфері соціального та пенсійного забезпечення населення в Україні [4].

Список бібліографічних посилань

1. Великий тлумачний словник української мови / укл. О. Єрошенко. Донецьк : ТОВ «Глорія Трейд», 2012. 864 с.
2. Закалюк А. П. Курс сучасної української кримінології: теорія і практика : у 3 кн. Київ : Ін Юре, 2007. Кн. 1 Теоретичні засади та історія української кримінологічної науки. 424 с.
6. 3. Голіна В. В. Запобігання злочинності (теорія і практика) : навч. посіб. Харків : Нац. юрид. акад. України, 2011. 120 с.
3. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування : Закон України від 09.07.2003 № 1058-IV // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15> (дата звернення: 09.03.2021).

Одержано 11.03.2021

УДК 343.85

Олег Семенович ШЕРЕМЕТ,

доктор юридичних наук, доцент,

професор кафедри права, філософії та політології

Інституту історії та соціогуманітарних дисциплін ім. О. М. Лазаревського

Національного університету «Чернігівський колегіум» ім. Т. Г. Шевченка;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9512-991X>

БЕЗПЕКОВІ ЗАХОДИ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ ПОШИРЕННЯ РЕСПІРАТОРНОЇ ХВОРОБИ COVID-19

Надзвичайно швидке поширення гострої респіраторної хвороби Covid-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, потребує від органів влади максимальної концентрації зусиль з метою захисту громадян від цієї пандемії. Практично всі держави світу визнали пріоритетними проведення безпечних заходів з метою запобігання поширенню Covid-19, не виключенням стала і Україна.

Сьогодні держава передбачає і закріплює на законодавчому і нормативно-правовому рівні окремі завдання, функції та повноваження органів місцевого самоврядування стосовно прийняття обов'язкових до виконання на відповідній території актів у сфері профілактики поширення гострої респіраторної хвороби, усунення причин та умов її поширення.

Відповідно до ст.3 Конституції України людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканість і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю [1], а в умовах процесу децентралізації влади, роль органів місцевого самоврядування стає визначальною в забезпеченні конституційних засад.

Місцеві органи влади мають координувати роботу органів правопорядку, закладів охорони здоров'я, діяльність санітарно-епідеміологічної служби інших суб'єктів господарювання в межах відповідних територіальних громад. Такі повноваження в

сфері запобігання поширення Covid-19 надаються законами та відповідними постановами КМУ.

Саме Закон України «Про захист населення від інфекційних хвороб» визначає правові, організаційні та фінансові засади діяльності органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування спрямованих на запобігання виникненню і поширенню, локалізації і ліквідації спалахів та епідемій, та встановлює права, обов'язки та відповідальність суб'єктів господарювання у сфері захисту населення від інфекційних хвороб. Повноваження місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування в умовах карантину визначаються ст. 30 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб», що надає право територіальним громадам залучати підприємства, установи, організації незалежно від форм власності до виконання заходів з локалізації і ліквідації спалаху інфекційних хвороб: залучати для тимчасового використання транспортні засоби, інше майно суб'єктів господарювання незалежно від форм власності, необхідне для здійснення профілактичних і протиепідемічних заходів, із наступним повним відшкодуванням у встановленому законом порядку його вартості або витрат, пов'язаних з його використанням; установлювати особливий режим в'їзду, виїзду на території карантину та окремих адміністративно-територіальних одиниць громадян і транспортних засобів, а у разі необхідності проводити санітарний огляд речей, багажу, транспортних засобів та вантажів; запроваджувати більш жорсткі, ніж встановлені нормативно-правовими актами вимоги щодо якості, умов виробництва, виготовлення та реалізації продуктів харчування, режиму обробки та якості питної води; установлювати особливий порядок проведення профілактичних і проти епідеміологічних, у тому числі дезінфекційних та інших заходів; створювати на виїздах, в'їздах на територію карантину та окремих адміністративно-територіальних одиниць, що знаходяться на території карантину, контрольно-пропускні пункти із залученням в установленому порядку для роботи в цих пунктах військовослужбовців, матеріально-технічні та транспортні засоби підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, а також частин та підрозділів центральних органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері оборони і військового будівництва, охорони громадського порядку [2].

Крім карантину, органи місцевого самоврядування за поданням відповідного головного санітарного лікаря можуть встановлювати обмежувальні протиепідемічні заходи в межах територіальної громади чи окремого села, селища, міста, а також у навчальному, оздоровчому або виховному закладі у разі виникнення спалаху зазначеної хвороби. Обмеженню також може підлягати діяльність суб'єктів господарської діяльності всіх форм власності, якщо така діяльність може сприяти поширенню чи впливати на перебіг інфекційних хвороб [3].

Види і тривалість обмежувальних заходів визначаються відповідними нормативними актами органів місцевого самоврядування і залежить від епідемічного стану в окремій територіальній громаді.

Особливу роль у запобіганні поширення Covid-19 відіграють профілактичні дезінфекційні заходи, що проводяться у житлових, виробничих, навчальних, культурно-освітніх приміщеннях, місцях масового перебування громадян.

При проведенні профілактичних заходів органи місцевого самоврядування, крім державної санітарно-епідеміологічної служби можуть, при необхідності, залучати суб'єктів господарської діяльності та громадян, що проживають в межах даної адміністративної території.

Ефективність безпекових заходів, що проводяться органами місцевого самоврядування безпосередньо залежать від підтримки жителів територіальних громад та їх активності. Важливо, щоб ініціативи на місцях знаходили не тільки розуміння, а і активну громадянську зацікавленість та підтримку з боку населення.

Особливо, це важливо в умовах сингулярності, адже в сучасних процесах дії соціальних суб'єктів базуються на власному уявленні та особистому баченні «як потрібно вчиняти», і як

слушно зазначив В.Туляков, що свобода загального мережевого доступу робить дозволе-ним будь-який прояв критичних оцінок діяльності органів управління державою, що ка-талізують як правовий нігілізм, так і відверто злочинну діяльність [4,с.7]

В таких умовах соціальне середовище, електронні ЗМІ фактично підпорядковують собі реальну дійсність і визначають для суспільств не тільки форми і способи соціаль-ної поведінки, а і можуть ставити під сумнів проведення безпекових заходів щодо по-ширення Covid-19.

Отже, органам місцевого самоврядування, місцевим органам влади необхідно проводити широку роз'яснювальну роботу серед жителів територіальних громад, залу-чати всі можливі засоби масової інформації щодо безальтернативної політики прове-дення безпекових проти епідеміологічних заходів. Тільки свідома підтримка мешканців територіальних громад, зможе забезпечити ефективність у проведенні зазначених за-ходів та надасть можливість зберегти життя та здоров'я наших громадян.

Список бібліографічних посилань

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> (дата звернення: 07.03.2021).

2. Про захист населення від інфекційних хвороб : Закон України від 06.04.2000 № 1645-III // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1645-14> (дата звернення: 07.03.2021).

4. Про встановлення карантину та запровадження обмежувальних проти епідеміологіч-них заходів з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороб-и COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 : Постанова Кабінету Міністрів України від 09.12.2020 № 1236 // Урядовий портал : офіц. сайт. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npras/provstanovlennya-karantynu-ta-zaprovadzhennya-obmezhuvalnih-protiepidemichnih-zahodiv-1236-091220> (дата звернення: 07.03.2021).

5. Туляков В. О. Сингулярність у кримінальному праві. *Юридичний вісник України*. 2016. № 45 (1113). с. 7.

Одержано 11.03.2021

УДК 344.3.811

Олександр Іванович ШКУРОПАЦЬКИЙ,

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри права Національної безпеки та правової роботи

Військово-юридичного інституту

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (м. Харків);

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4679-7292>

ВІЙСЬКОВЕ ПРАВОСУДДЯ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ

Після здобуття незалежності, в Україні постало питання створення максимально ефективного та незначного за чисельністю, високомобільного війська. Такий напрямок політики базувався на положеннях Концепції оборони та будівництва Збройних Сил України. Будівництво власних Збройних Сил України здійснювалося за принципами розумної достатності як за чисельністю та структурою, так і за озброєнням. Пунктом 5 Концепції визначалося, що створення Збройних Сил України здійснюється у напрямі поетапного скорочення і послідовного переформування військ[1].

Відтак, політика держави з моменту здобуття незалежності України до 2012 року спрямовувалась здебільшого на оптимізацію витрат на оборонний сектор, що обумо-